

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 7 febr. 1896, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående disposition af ett jordområde i Djeknehytteroten i Avesta socken af Kopparbergs län.

(I. A.)

Sedan Avesta jernverks aktiebolag anmält, att bolaget, för tillgodonjutande jemlikt kongl. brefvet den 12 juni 1885 af medgifvandet att nedlägga de för förädling och förarbetande af koppar vid Avesta inrättade verkstäder, önskade att till kronan öfverlemna en i Djeknehytteroten belägen, i stället för hemmanet Backa erhållen vederlagsjord med undantag af två beteshagar, samt Kongl. Maj:t funnit godt *dels* förklara, att det enligt omförmälda kongl. bref den 12 juni 1885 för medgifvandet att nedlägga de vid Avesta för förädling och förarbetande af koppar inrättade verkstäder föreskrifna vilkor, att den i Djeknehytteroten belägna, i stället för hemmanet Backa erhållna vederlagsjord skall till statsverket öfverlemnas, finge anses vara fullgjordt derigenom, att Avesta bruksegare från den 14 mars 1897 för sin del afstode från allt anspråk på så väl vederlagsjorden, med undantag af ofvan omförmälda två beteshagar, som ock räntan af vederlagsjorden, *dels ock* anbefalla Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län att gå i författning derom, att de personer, som nu å området innehade lägenheter, blefve uppsagda till afflyttning den 14 mars 1898, har Kongl. Maj:t, i en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet remitterad proposition (n:o 3) af den 6 december nästlidet år, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokoll öfver finansärenden för denna dag, föreslagit Riksdagen att medgifva:

Bih. till Riksd. Prot. 1896. 4 Saml. 1 Afd. 12 Häft. (N:o 13).

att ifrågavarande, till statsverket öfverlemnade område måtte genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg fördelas i lotter med iakttagande dervid, att lotternas antal, der det lämpligen kunde ske, icke sattes lägre än antalet af de personer, som nu å området innehade lägenheter;

att, sedan värdet å de lotter, hvori området fördelats, blifvit i den för arrendeuppskattningar stadgade ordning utrönt, de personer, som nu å området innehade lägenheter, måtte, efter den fördelning af lotterna dem emellan, hvarom de sjelfva kunde öfverenskomma, med eganderätt förvärfva hvar sin lott mot erläggande såsom köpeskillning af det lotten åsatta värde, derest de inom tid, som Kongl. Maj:ts befallningshafvande egde bestämma, dertill anmälde sig och dervid tillika aflemnade sådan säkerhet för köpeskillningens erläggande, som nedan omförmäles;

att, derest öfverenskommelse lägenhetsinnehafvarne emellan icke träffades angående fördelningen dem emellan af lotterna, utan två eller flere lägenhetsinnehafvare anmälde sig till inlösen hvar för sig af samma lott, Kongl. Maj:ts befallningshafvande egde att med afseende å längden af en hvars besittningstid, läget af den jord, han för närvarande innehade, jemte andra omständigheter, som kunde vara af beskaffenhet att böra på frågan inverka, bestämma företrädet dem emellan;

att, sedan nuvarande lägenhetsinnehafvarne lemnats tillfälle att på angifna vilkor lösa till sig hvar sin lott, lott, till hvars inlösen icke någon lägenhetsinnehafvare inom förelagd tid anmälde sig eller för hvars inlösen icke ställes sådan säkerhet, som här nedan omförmäles, skulle utbjudas till försäljning under hand mot det åsatta värdet eller, om försäljning icke på detta sätt kunde ske, å offentlig auktion;

att köpare af lott, som enligt förenämnda bestämmelser försåldes, skulle, derest han sådant åstundade, ega inbetala köpeskillningen inom loppet af tio år med en tiondedel årligen, såvida han, förutom inteckning för köpeskillingsbeloppet, stälde sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:ts befallningshafvande godkändes, för köpeskillningens inbetalning på föreskrifvet sätt;

att köpeanbud å lott, som utbjödes å auktion, skulle af Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvas;

att, sedan en tiondedel af köpeskillningen blifvit erlagd och för återstoden stälts sådan säkerhet, som ofvan nämnts, Kongl. Maj:ts befallningshafvande egt utfärda köpebref å lotten med deri intagen förpligtelse för köparen att ensam vidkännas lagfartskostnaden och andra med köpet förenade utgifter; samt

att de inflytande köpeskillingarne finge på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Af det vid ifrågavarande proposition fogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden den 6 december 1895 inhemtas bland annat, att kammar- och kommerskollegierna i gemensamt afgifvet utlåtande den 13 november 1871 upplyst, att genom bytesbref den 1 maj 1674 hemmanet Backa blifvit bortbytt mot utmarken till kammarrådet Isak Cronströms skattehemman i Djeknehytte by jemte ängen Rönningen, hvarvid, på det bruksfolket skulle få njuta dessa egor fria från utlagor, öfverenskommit med de participanter, som då arrenderade Avesta bruk jemte Djeknehytterotens räntor, att mot räntan och knektefriheten två beteshagar under evärdelig ego skulle upplåtas åt bruket; samt att, då under det år 1777 afslutade köpet om Avesta innefattades ej allenast räntorna för berörda vederlagsjord, såsom utgörande en del af Djeknehytteroten, utan ock, efter hvad ordalydelsen i köpebrevet gafve anledning antaga, äfven nyss omförmälda två beteshagar, hvilka, såvidt känt vore, icke blifvit från bruket skilda, den donerade räntan af hemmanet Backa finge anses hafva blifvit statsverket ersatt, men att sådant deremot icke syntes vara förhållandet med sjelfva vederlagsjorden.

Då utskottet, som i öfrigt får hänvisa till förenämnda statsrådsprotokoll, funnit med grunderna för Riksdagens beslut i fråga om särskild föryttring af lägenheter från kronoegendomar, som försäljas, öfverensstämmande, att de personer, som nu å ifrågavarande område innehafva lägenheter, beredes tillfälle att för en uppskattningsvärdet motsvarande köpeskilling förvärfva eganderätt till marken, och då utskottet icke heller i annat hänseende haft något att erinra emot hvad Kongl. Maj:t i omförmälda proposition föreslagit, får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 februari 1896.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.